

Násfa - pelikán-figurával

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	13697
Készítés ideje:	17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Erdély (feltehetően)
Anyag:	arany (22 karátos); gyöngy; rubin
Technika:	öntött; ronde bosse zománc; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 10 cm szélesség: 7,1 cm súly: 71,50 g

A volutapárokából és aszimmetrikus tagozatokból összeállított, bonyolult felépítésű, gazdagon díszített, kartus-szerű, áttört alakzat, középpontjában: kiterjesztett szárnyú pelikánanya, három fiókával. A téma – a fiókáit saját vérével tápláló pelikán – e tárgyon az önfeláldozás, s a hitvesi szeretet jelképeként szerepel az ékszer az eljegyzési násfáknak a barokk korban kedvelté vált csoportjába tartozik. Készítője a drágakő alkalmazásának is fontos szerepet szánt: a korszak közgondolkodásában, az ékkövek színszimbolikájának értelmében a vörös rubin a vércsepp képzetét idézi, s egyúttal a szerelem jelképe is. Alsó részén három függesztett cseppgyöngy. A tárgy ornamentikájának megformálásában az 1600-as években Augsburgban működött Daniel Mignot ékszer-tervrajzainak hatása érvényesül (ld. [itt](#)).

A násfa Egger Henrik (1836–1914) ötvösmester gyűjteményéből került az Iparművészeti Múzeumba korábban az Erdélyi Múzeum Egyesület állította ki az 1876. évi műipari kiállításon (ld. [FLT 26650](#)), majd Buzinkay Gyula (1847–1909) tulajdonaként szerepelt az 1896. évi millenniumi kiállításon.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 120. (Szilágyi András)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 15.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 5.54. (Szilágyi András)
- szerző: Szilágyi András, Ács Piroska: *Művészet és Mesterség. Fémművesség*. Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest, 1989. (Szilágyi András)
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - 17. kép
- Détári Angéla: *Régi magyar ékszerek*. Corvina Kiadó, Budapest, 1976. - Nr. 33. és kép
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 166.
- Szerk.: Csányi Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményei - az iparművészet rövid történetével*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1926. - Nr. 101.
- Az 1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás. A Történelmi főcsoport hivatalos katalógusa*. Kosmos Műintézet, Budapest, 1896. - Nr. 4429.
- Szerk.: Szalay Imre, Henszlmann Imre, Bubits Zsigmond: *A magyarországi árvízkárosultak javára... rendezett műipari és történelmi emlék-kiállítás tárgyainak lajstroma*. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1876. - Nr. 165.

